

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 51 (1937)

Nachruf: Gion Battesta Derungs
Autor: Erni, H.

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 05.05.2025

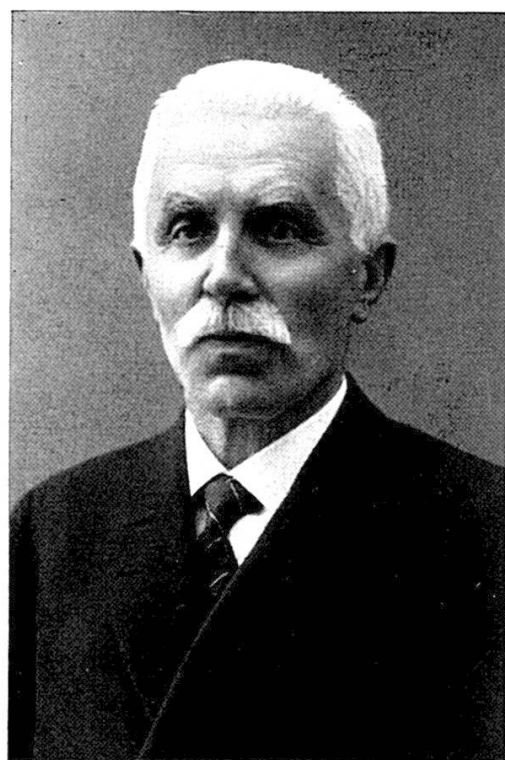
ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

† Gion Battesta Derungs

(H. Erni, Glion)

Ils davos gis d'october 1935 ein stai gis de malencurada per la mumma romontscha e per tuts amitgs dil romontsch. Nies anteriur collega ed amitg, signur Gion Battesta Derungs de Breil ei morts a Bern en la vegliadetgna de 71 onn suenter ina veta de perseveronta e fretgeivla lavur.

Gion Battesta Derungs ei naschius ils 24 de zercladur 1864 a Breil, liug nativ de tonts umens prominents, sco ils cussegliers nazionals Caspar ed Alois Latour, Alexander Balletta, prof. Giacun Caspar Muoth, frars Cagianut ed aunc auters. Da mattatsch de mo 12 onns ei el entraus el seminari scolastic de Cuera e da 18 onns haveva el gia acquistau la patent de scolast grischun. Influenzaus da ses amitgs e protecturs Alexander Balletta e cuss. naz. Anton Steinhauser se-dedicava el gia al seminari scolastic intensivamein al studi dil lungatg romontsch. Alexander Balletta, redactur della gasetta liberala «Il Patriot», haveva buca adina il meglier agid de ses paucs collaboraturs. Specialmein muncavan ad el las lavurs pil fegliet. Perquei purtava el mintgaton ina novella tudestga al giuven seminarist Gion Battesta cun la supplica de translatar ella pil «Patriot». A questa lavur sededicava el cun rara premura ed energia, acquistond cheutras stupentas enconuschientschas el lungatg romontsch, forsa empau sin cuost e donn de ses studis regulars e de sias notas de patent. Igl onn 1882 ha el bandunau il seminari scolastic de Cuera culs signurs prof. Christoffel, Hans e Christoffel Caflisch e Christoffel Erni de Trin, cun Andrea Bergamin, Gieri Depuoz, Gion Antoni Derungs, J. Ragaz ed aunc biars auters. Dus onns ha el dau scola a Tujetsch-Rueras, dus onns a Zir, plirs onns ad Argentina Perosa, Piémont e dus onns a Mesauc. Igl atun 1891 ha igl autur de quei necrolog dau scola per l'emprema gada alla Scola Reala ed al Proseminari de Roveredo culs dus scolasts Gion Battesta Derungs e Giovanni Mathei.

Igl onn avon havevan Otto Vonzun e Giovanni Schenardi dau cheu scola, mo buca acceptau la piazza pigl onn suandont. Nus eran aschia tuts novits alla Scola Reala ed essan vivi sco frars. secussegliond en tuttas damondas dil menaschi de scola. Il sribent de quei artechel ha saviu constatar immediat, ch' il collega Gion Battesta Derungs era in giuven de gronda intelligenza, d' ina premura ed energia admirabla. El era daper tut da casa, els lungatgs moderns: tudestg, franzos e talian sco en historia, historia naturala, geografia, aritmetica ed algebra. El secuntentava buca mo de sepreparar sco auters all' istruzziun; el fageva ils pli profunds studis en tuttas disciplinas assegnadas ad el dal plan e program scolastic. Gie, el dedicava bunamein siu entir temps liber, savens entiras notgs a studis specials. Era pli tard a Bern fuvan ses cudischs sia pli cara compagnia. Per fortuna vivev' el fetg solids, senza fimar e renunziand totalmein al diever de bubrondas alcoholicas. Senza questa veta solida havess sia onz fleivla costituziun buca pudiu resister gitg ad ina aschi intensiva lavur. — Cun grond entusiassem plidava el a Roveredo de siu temps de scola a Perosa Argentina, nua ch' el era vegnius en contact cul pievel valdes, pil qual el haveva nungetga simpatia. A quella ha el giu dau biala expressiun en ina seria d' artechels comparida en ina gasetta de Cuera sut il tetel «Das Jrael der Alpen». Il tierz onn scolastic alla Scola Reala a Roveredo era aunc buca a fin, che Gion Battesta Derungs ha surpriu il matg 1894 ina piazza de scolast en ina famiglia de Basilea. Mo leu ha el buca anflau la dretga satisfacziun ed ei setratgs aunc la medema stad a Bern, sededicond leu a studis linguistics. In onn ha el dau scola en in institut de giuvnas de Trey, cantun Vadt, in onn alla scola cantonala de Cuera ed in temps alla Scola Tosio a Legnano. Denter en ha el fatg studis allas universitads de Genevra, Turitg e Bern. Igl onn 1904 ha el finalmein survegniu ina piazza d' actuar della canzlia federala, ed igl onn 1910 quella de secretari d' emprema classa digl uffeci d' emigraziun federal. Cheu fuva el en siu element. Sias grondas enconuschientschas dellas condiziuns economas dellas tiaras transmarinas, acquistadas en liungs e perseveronts studis havess el buca saviu impun-

der meglhier che cheu. A mellis emigronts ha el dau bien cùs-segl duront ils onns, e biars ein sefundond sin ses cussegls objectivs, sedecidi de rumaner en la patria. — En vegliadetgna ualti avanzada ha el fundau avon ca. 25 onns ina atgna famiglia, alla quala el fuva in consort e bab exemplaric.

Ils davos onns fuva el bia malsanetschs, ed in liung temps ha el buca saviu sededicar a siu lavur aschi cara.

Gion Battista Derungs ha era acquistau in excellent num de literat tudestg e romontsch. Duront siu operar ad Argentina Perosa ha el rimnau e publicau las novellas de siu amitg Alexander Balletta cun in bi plaid introductiv, ed igl onn 1915 ha el compilau ina stupenta biografia de siu amitg cuss. naz. Anton Steinhauser. — L'ediziun dellas poesias de Muoth, ellas Annalas digl onn 1908 ha per nus Romontschs ina tut speciala muntada. Ella ei — suenter ch' ils manuscrets ein svani — l'emprema e suletta reproducziun tenor ils originals de Muoth. — Tras tuts ils onns ei Gion Battista Derungs staus in sincer amitg dil pievel romontsch e dil lungatg romontsch. Al «Grischun» ed alla «Casa Paterna» ha el furniu biars excellents artechels, screts senza excepziun, en lungatg veramein classic. — Nus tuts conservein buna memoria al bien amitg, al fideivel campiun romontsch.